

SIJOITUSSUUNNITELMA

Tradenomin tutkinnon opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus

Syksy 2022

Pekka Linna

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä yksityissijoittajalle sijoitussuunnitelma vastuullisuusnäkökulmat huomioiden. Opinnäytetyö toteutettiin toiminallisena työnä. Opinnäytetyön toimeksianto tuli Hämeen ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutukselta. Toimeksiantajan toiveesta opinnäytetyön keskeinen tavoite oli luoda toiminnallinen sijoitussuunnitelma.

Opinnäytetyössä pyrittiin selkeyttämään sijoittamiseen liittyviä yleisempiä peruskäsitteitä ja avaamaan yleistietoa sijoittamisesta, mitä aloittavan sijoittajan olisi hyvä tietää kaikin puolin sijoittamisesta. Teoreettisen osuuden pääotsikot ovat sijoitussuunnitelman merkitys, tavoite ja elementit, sijoituspäätökseen vaikuttavat tekijät sekä sijoituskohteet. Teoriaosuus rakentui erilaisia luotettavia kirjallisuus- sekä verkkolähteitä hyödyntäen. Vastuullinen sijoitussuunnitelma on laadittu työn teoriaosuuden sekä omien kokemusten ja tietojen pohjalta.

Teoreettinen osuus rajattiin sopivaksi etenkin aloittavalle sijoittajalle tuoden kattavat tiedot yleisimmistä sijoittamiseen liittyvistä seikoista. Teoriaosuudessa käsiteltiin muun muassa aloittavalle sijoittajalle sopivia sijoitusinstrumentteja, joita ovat osakkeet, rahastot eri muodoissa, kuten EFT-, indeksi, ja korkorahastot. Sijoittamisen riskejä hajauttamisen keinoin käsiteltiin kattavasti ja niistä syvennyttiin ajalliseen, maantieteelliseen sekä toimialakohtaiseen hajauttamiseen.

Sijoitussuunnitelma toteutettiin aloittavan sijoittajan tietojen pohjalta ja sitä on helppo muokata eri elämäntilanteiden mukaisesti. Opinnäytetyössä perehdyttiin siihen, miten rakentaa vastuullinen sijoitussuunnitelma. Sijoitussuunnitelmassa vastuullisuus huomioidaan erityisesti sijoittamalla suoriin osakkeisiin, joissa esiintyvät hyvien ESG-kriteereiden pääpiirteet. Vastuullinen sijoittaminen on myös yksi tämän hetken nouseva trendi globaalin maailmantilanteen vuoksi, joten se haluttiin huomioida myöskin tässä opinnäytetyössä. Koronapandemiasta sekä Euroopan sotatilanteesta huolimatta sijoittaminen ei ole täysin mahdotonta tuottoisasti tälläkään hetkellä.

The aim of the thesis was to make a private investor plan for a private investor, considering responsibility perspectives. The thesis was carried out as a functional work. The assignment of the thesis came from the business education of Häme University of Applied Sciences. At the request of the client, the central objective of the thesis was to create a functional investment plan.

The thesis sought to clarify more general basic concepts related to investing and to open general information on the investment, which a start-up investor should know in every way investing. The main titles of the theoretical part are the importance, goal and elements of the investment plan, factors affecting the investment decision, and investments. The theoretical part was based on various reliable literature and network sources. The responsible investment plan is based on the theoretical part of the work and on one's own experiences and information.

The theoretical part was limited to a suitable, especially for the start-up investor, bringing comprehensive information on the most common investment issues. The theoretical part dealt with, among other things, investment instruments suitable for a start-up investor, such as shares, funds in various forms such as EFT, index, and interest funds. The risks of investing were comprehensively dealt with and deepened into temporal, geographical and industry-specific diversification.

The investment plan was implemented based on the start-up investor information and is easy to customize according to different life situations. The thesis focused on how to build a responsible investment plan. In the investment plan, responsibility is particularly considered by investing in direct shares with the main features of good ESG criteria. Responsible investment is also one of the current trends due to the global world situation, so it was also wanted in this thesis. Despite the corona pandemic and the European war situation, investing is not completely impossible at the moment.

Sisällys

1	JOHDANTO	1
2	SIJOITUSSUUNNITELMAN MERKITYS, TAVOITE JA SIJOITUSINSTRUMENTIT	2
3	SIJOITUSPÄÄTÖKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	3
3.1	Riskit ja niiden hallinta hajauttamisen keinoin	3
3.2	Tuotot	5
3.3	Verotus	6
3.3.1	Rahastojen tuotot	7
3.3.2	Myyntivoiton verotus	7
3.3.3	Vähennykset	8
3.4	Vastuullisuus	9
3.4.1	Vastuullinen sijoittaminen	10
3.4.2	Eettinen sijoittaminen	11
3.5	Likviditeetti	11
3.6	Kulut	11
4	SIJOITUSKOHTEET	12
4.1	Pörssi	12
4.2	Sijoittaminen osakkeisiin	13
4.3	Sijoittaminen korkotuotteisiin	14
4.4	Sijoitusrahastot	15
4.4.1	Indeksi-rahasto	16
4.4.2	ETF-rahasto	17
4.5	Muut sijoituskohteet	17
5	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA RAKENTUMINEN	18
5.1	Tavoite	19
5.2	Työn rajaus	19
5.3	Tutkimusmenetelmä	20
5.4	Työn rakenne	21
6	SIJOITUSSUUNNITELMA	21
6.1	Sijoitussalkun avaaminen Nordnet AB	22
6.2	Sijoitussuunnitelman rakentaminen	23

6.2.1	Alkukartoitus ja tavoitteet, sijoittajan profiili sekä varallisuus alussa	23
6.2.2	Sijoitussuunnitelman perustekijät	24
6.2.3	Sijoituskohteet ja niiden valinta	24
6.2.4	Uusi tilanne ja sijoittajan varallisuuden jakauma, kun sijoitukset on tehty	25
6.2.5	Lopullinen sijoitussuunnitelma	26
6.3	Sijoitussuunnitelman rakentamisen arviointi	27
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	28
8	POHDINTA.....	28
	LÄHTEET	31

LIITTEET

Liite 1	Aineistohallintasuunnitelma
Liite 2	Opinnäytetyön vaiheet ja toteutusajankohdat
Liite 3	Sijoitussuunnitelma pohja, Nordnet 2022

1 JOHDANTO

Sijoittaminen on nousussa oleva trendi-ilmiö, jolla muun muassa yksityishenkilöt pyrkivät kasvattamaan varallisuuttaan. Sijoittaminen on noussut suosioon esimerkiksi sen helppouden takia, koska sijoittajalle on tarjolla monia eri kauppapaikkoja. Kauppapaikoissa sijoittaja voi ostaa tai myydä sijoitusinstrumentteja. Sijoittaminen on yleistynyt huomattavasti digitalisaation myötä, sillä osakkeiden hankkiminen pankkien digitaalisia alustoja hyödyntäen on vaivatonta sekä kaupankäynti on edullista.

Sijoittamisella tarkoitetaan toimintaa, jossa tehdään tuottoa pitämällä hallussa erilaisia sijoitusinstrumentteja sekä omaisuuslajeja tai käymällä arvopaperikauppaa (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen, 2020, s.18). Sijoittamisen voi luokitella suoraan ja epäsuoraan sijoittamiseen. Suoraan kohteeseen sijoittamista on osakesijoittaminen, kun taas epäsuoraa sijoittamista ovat jonkin sijoitustuotteen kautta sijoittaminen, kuten rahastojen tai vakuutuksien. (Fasoulas, Manninen & Niiranen, 2019, s.22.)

Opinnäytetyön aihe ehdotus tuli Hämeen ammattikorkeakoulun liiketalouden koulutukselta. Toimeksiantajan toiveesta opinnäytetyön keskeiseksi tavoitteeksi tuli luoda toiminnallinen sijoitussuunnitelma yksityishenkilölle. Toiminnallista sijoitussuunnitelmaa varten oli koottava kattava tietoperusta ja täten tutustuttava laajasti aihetta käsitteleviin kirjallisuus- ja verkkolähteisiin. Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda toimeksiantajan ehdotuksia hyödyntäen suunnitelma avuksi aloittelevalle yksityissijoittajalle. Suunnitelman tarkoitus tuli olla tarpeisiin sopiva ja käytännöllinen, mutta ennen kaikkea tietoon perustuva.

Opinnäytetyössä edettiin loogisesti alkaen siitä, mitä kaikkea tulisi ottaa huomioon alkaessa pörssisijoittajaksi. Tämän tiedon pohjalta siirryttiin käsittelemään sijoittamisen tuotteita, joista työhön valikoituvat mm. osakkeet, korkotuotteet sekä rahastot. Opinnäytetyössä merkittävänä asiana voitiin pitää vastuullisuutta sen eri muodoissa. Vastuullisuus näkökulma kulki läpi koko työn. Opinnäytetyön keskiössä oli toiminnallinen sijoitussuunnitelma, joka pohjautui työn alkuosassa käsiteltäviin

teoriaosuuksiin. Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena sekä toiminnallisena opinnäytetyön sijoitussuunnitelman osalta. Lisäksi opinnäytetyössä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä asiat tulee huomioida sijoitussuunnittelussa?
2. Mitkä ovat sijoituspäätökseen vaikuttavat tekijät?
3. Mitkä ovat keskeisimmät sijoitusinstrumentit?
4. Miten tehdään perusteltu ja vastuullisuusnäkökulmat huomioiva sijoitussuunnitelma?

2 SJOITUSSUUNNITELMAN MERKITYS, TAVOITE JA SJOITUSINSTRUMENTIT

Sijoittaminen on prosessi, joka sisältää useita eri vaiheita. Sijoittaminen alkaa sijoittajan lähtötilanteen tunnistamisella ja analysoinnilla siitä, mitkä ovat sijoittajan vaihtoehdot tuotto- ja riskiodotuksineen. Prosessi päättyy sijoitusten onnistumisen arviointiin. Henkilökohtaisessa sijoitussuunnitelmassa sijoittaja yhdistää oman sijoitustilanteensa prosessin eri vaiheisiin. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.2.)

Sijoittajan tulee miettiä huolellisesti, kuinka pitkäkestoinen on hänen sijoitushorisonttinsa eli aika, jonka sijoitettu varallisuus voi olla sidottuna sijoituskohteisiin. Osakesijoittamisessa sijoitushorisontti on olennainen osa, sillä osakesijoituksen arvo voi lyhyellä aikavälillä laskea merkittävästi alle alkuperäisen sijoitetun summan. Sijoitushorisonttiin voi sisällyttää myös sijoittajan sen hetkisen elämäntilanteen. Elämäntilannetta voidaan tarkastella siten, että vaikuttaako se mahdollisesti sijoittajan tekemään sijoituspäätökseen. Muita sijoitusinstrumentteja osakkeiden lisäksi ovat muun muassa korkotuotteet sekä rahastot, kuten indeksi ja EFT. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.25.)

3 SIOITUSPÄÄTÖKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Sijoittamisen voi aloittaa miltei kuka tahansa eikä siihen vaadita tietynlaisia kriteerejä tai lähtökohtia. Sijoittamiseen voi ryhtyä joko pienemmällä tai suuremmalla pääomalla, täysin omasta taloudellisesta tilanteesta sekä tavoitteista riippuen. Sijoittaminen vaatii tietoa sekä taitoa. Yksinkertaisuudessaan se ei kuitenkaan ole asia, jota ei kykenisi oppimaan. Sijoittamisen alussa on hyvä tutustua erinäisiin verkko- sekä kirjallisuuslähteisiin. Tänä päivänä tiedon hakeminen on tehty hyvin helpoksi, joten erilaisia lähteitä on hyvä hyödyntää. Useat tahot järjestävät myös sijoittamisen eri aihealueisiin liittyviä kursseja sekä valmiita sijoitusstrategiapohjia. Valmiita sijoitusstrategiapohjia pystyy kuluttajakin vaivattomasti hyödyntämään. (Pörssihaukka, 2022.)

Sijoituskohteiden valintaan vaikuttavat monet tekijät, joihin sijoittajan on omalta osaltaan otettava kantaa. Niitä ovat:

- Tuoton muodostuminen ja tuottotavoite
- Riskeihin suhtautuminen ja riskienhallinta
- Sijoitusten verotukselliset näkökohdat sijoituksen rahaksi muutettavuus eli likviditeetti
- Kulut

3.1 Riskit ja niiden hallinta hajauttamisen keinoin

Sijoittamisen riskejä voidaan yksinkertaisimmillaan mitata sijoituksen tuoton kokonaisvaihtelulla eli niin sanotulla keskihajonnalla. Keskihajonnalla voidaan kuvata, kuinka paljon yhden aikavälin, kuten vuoden aikana, tuotto on keskimäärin poikennut pitkän aikavälin keskiarvosta. Keskihajonnan mittari eli volatilititeetti mittaa vaihtelun suuruutta. Sijoittamisessa volatilititeetti on yleisimpiä riskin mittareita ja se voidaan laskea mille tahansa sijoitus instrumentille, joille löytyy säännöllinen hintanoteeraus markkinoilta. Toinen keskeinen mittari sijoittamisen konsepteissa on varianssi.

Varianssia tarvitaan muun muassa sijoituksen volatilitiitin määrittämisessä sekä optimaalisen portfolion riski-tuottosuhteen laskennassa. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.19.)

Sijoittamisessa ajatuksena on oleellisesti myös riskin pienentäminen sijoittamalla sijoitukset useaan erilaiseen kohteeseen, jota kutsutaan hajauttamiseksi. Erilaisia hajauttamisen kohteita voivat muun muassa olla kiinteistöt, korot sekä osakkeet. Hajauttamista on hyvä jatkaa myös sijoituskohteen sisällä ja tällöin hajauttaa yli toimialojen ja valuuttojen. Hajautettua sijoitussalkkua rakennetaan kahden eri tekijän avulla, joita ovat kohteiden tuotto-odotukset sekä riskiolettamat. (Anderson & Tuhkanen, 2004, s.85–86.) Sijoittajan päätökseen sijoitettavan varallisuuden jakamisesta erinäisiin sijoituskohteisiin vaikuttavat sijoittajan riskinsietokyky sekä sijoituksen hajauttamisesta saatava hyöty. Tilanteessa, jossa sijoittaja ei halua ottaa liian suurta riskiä, hän voi allokoida varoistaan suurimman osan riskittömiin tai lähes riskittömiin sijoituskohteisiin, kuten korkorahastoihin. Jos taas sijoittajalla on hyvä riskinsietokyky, sijoittaja voi painottaa salkussaan riskiä sijoittamalla varallisuutta osakkeisiin. Tällöin sijoittaja tavoittelee parempaa tuottoa, kuin sijoittamalla korkorahastoihin, joissa on pienempi tuotto-odotus. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.27.)

Erilaisia hajauttamisen keinoja ovat ajallinen hajauttaminen, maantieteellinen hajauttaminen sekä toimiala hajauttaminen. Ajallisessa hajauttamisessa sijoittaja sijoittaa sijoitettavan pääoman useana eri ajankohtana. Ajallisessa hajauttamisesta riskinä on tuotto-odotuksen pienentyminen, koska tällöin ostojen jakaminen eri ajankohdille viivästyttää tuottojen kertymistä. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.37.)

Maantieteellisessä hajauttamisessa sijoittaja lähtökohtaisesti sijoittaa pääoman yksinkertaisuudessaan kansainvälisesti, jolloin sijoittaja minimoi riskit liittyen paikallisiin kriiseihin. Tämä ei kuitenkaan pois sulje mahdollisuutta globaaliin rahoitusmarkkinakriisiin, jolloin maantieteellisestä hajauttamisesta ei ole konkreettista

hyötyä. Maantieteellinen hajauttaminen sisältää myös usein valuuttakohtaista hajauttamista, kuten esimerkiksi dollarit (USD), kruunut (SEK) sekä eurot (EUR). (Oksaharju, 2013, s. 165.)

Toimialahajauttamisessa sijoittaja voi rakentaa toimialakohtaisen hajauttamisen kotimaisten pörssiyritysten avulla. Toimialahajauttaminen eli toisinaan myös niin sanottu sektorihajauttaminen pohjautuu olettamukseen. Olettamuksen mukaan sijoittajan kannattaa omistaa pörssiyrityksiä, joiden toiminta perustuu eri toimialojen, eri asiakasryhmien sekä eri tuotteita ja palveluja valmistavien yritysten kanssa toimimiseen. Toimialakohtainen hajauttaminen myös suojaa sijoittajaa mahdolliselta yksittäisen toimialan taantumalta siten, että sijoittajan muiden salkkuun kuuluvien toimialojen kasvukehitys tasaa yksittäisen toimialan heikkoa kehitysvaihetta. (Oksaharju, 2013, s. 153–154.)

3.2 Tuotot

Tuotot muodostuvat sijoituksen arvonnoususta ja sijoitusajanjakson aikana mahdollisesti saaduista sijoittajalle tulevista palkkioista, joihin on oikeutettu sijoituksia omistaessa. Tätä voidaan kutsua myös kassavirraksi. Osakkeiden tuotot muodostuvat osakkeen arvonnoususta sekä saaduista osingoista. Erialaisten sijoituskohteiden tuotot voivat poiketa huomattavasti toisistaan. Tarkasteltaessa vuosikymmenien pituisella ajanjaksolla erot sijoitusten tuotoissa tulevat hyvin esille. Yleisesti osakesijoitukset antavat pitkän aikavälin sijoituksella paremman tuoton kuin esimerkiksi korkosijoitukset. Osakesijoitusten arvo saattaa kuitenkin vaihdella huomattavasti enemmän kuin korkosijoitusten arvo. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.13–17.)

Sijoituskohteen toteutuva tuotto koostuu kahdesta tekijästä, kuten pääoman arvonnoususta sekä osinkotuotoista. Pitkällä aikavälillä osinkotuotot ovat sijoittajan kokonaistuoton kannalta merkittävä sekä ratkaiseva komponentti. Osinkotuotot ovat pääoman arvonkehitystä tasaisempaan ja sijoittaja voi esimerkiksi sijoittaa saadut

osinkotuotot uudestaan. Tätä kutsutaan osinkojen takaisinsijoittamiseksi. (Sijoittaja.fi, n.d.)

Tarjouslaskelmissa sijoitustuotteiden sijoituksen loppuarvo lasketaan määritetyn tuotto-odotuksen mukaan. Verkosta löytyvissä laskureissa tuotto-odotus on yleisesti vakio, mutta useissa laskureissa sen voi asettaa myös itse. Osakkeen tuotto-odotus tarkoittaa tuottoa, joka on sijoittajalle realistinen tietyllä aikajänteellä. Yleisesti osakemarkkinoilla voi odottaa pitkällä aikavälillä tuoton olevan keskimäärin vuodessa noin 8–9 prosenttia. (Anderson & Tuhkanen, 2004, s.31.)

3.3 Verotus

Sijoittamisen kustannuksista yksi keskeisimmistä on verotus. Pääosin korkotuloista peritään korkotulon lähdeveroa tai pääomatulovero, kun taas sijoituksista saatavista tuotoista peritään pääomatulovero. Pääomatuloja voivat muun muassa olla osingot, myyntivoitot, vuokra- sekä sijoitusrahastojen tuotot. Pääomatuloveroa maksetaan vuodesta 2017 alkaen 30 prosenttia 30 000 euroon asti ja tämän ylittävästä osuudesta 34 prosentin suuruinen vero. Ennen vuoden 2017 vero päivitystä 30 000 euron ylittävästä osuudesta on tullut maksettavaksi 33 prosentin suuruinen vero. Pääomatulossa osingon ovat 85 prosentin osalta verotettavaa pääomatuloa. Verotukseen saattaa tulla muutoksia vuosittain, koska Suomessa verolait ovat yksivuotisia. (Pörssisäätiö, 2022.-b.) Verotus vaikuttaa myös oleellisesti sijoituksista saataviin tuottoihin, koska sijoituksista saatava todellinen tuotto on selvillä vasta, kun sijoituksesta on maksettu kaikki verot. Verot ovat laissa määritelty. (Korpela, 2020, s.11.) Sijoituskohteiden välillä ei vallitse verotuksellinen symmetria tai neutraalisuus. Verotus on monimuotoista ja täten poikkeaa eri sijoitustapojen sekä sijoituskohteiden välillä. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.217.)

Esimerkki

Markku Markkasen pääomatulot ovat 1 000 euroa ja tulon hankkimisesta aiheutuneet menot 1 100 euroa. Vähennyskelpoiset menot ylittävät siis tulot 100 eurolla. Näin Markku saa vähentää ansiotulojen verostaan 30 euroa alijäämähyvityksenä (30 prosenttia 100 eurosta).

Kuva 1. Esimerkki sijoitustuottojen verotuksesta (Pörssisäätiö 2022, 2.).

3.3.1 Rahastojen tuotot

Rahastojen tuotot ovat veronalaista pääomatuloa, jolloin vero pidätetään tuottojen maksun yhteydessä. Tuotot tulee merkitä joko esitäytettyyn veroilmoitukseen tai ne tulee lisätä jälkikäteen veroilmoitukseen. On myös olemassa palveluntarjoajia, jotka täyttävät veroilmoituksen automaattisesti esimerkiksi Nordnet. Rahastoista vain tuottorahastot maksavat vuotuista tuottoa, kun taas kasvurahastot eivät jaa voittoa, vaan niissä tuotto lisätään pääomaan. Tätä kutsutaan korkoa korolle ilmiöksi. Kasvurahastosta saatu tuotto tulee erotettavaksi rahasto-osuuden myynnin yhteydessä. Tällöin se jaetaan luovutusvoittona. (Pörssisäätiö, 2022.-b.)

3.3.2 Myyntivoiton verotus

Myyntivoittoa eli luovutusvoittoa syntyy, kun osakkeet myydään hankintahintaa korkeammalla hinnalla. Myyntitappiota eli luovutustappiota syntyy, kun osakkeet myydään hankintahintaa alhaisemmalla hinnalla. Myyntivoitot ilmoitetaan verotuksessa pääomatuloina. Jokaisen myydyn osakkeen voitto lasketaan erikseen. Voitosta tehtyjen vähennysten jälkeen koko jäävä osuus on verotettavaa pääomatuloa. Pääomatulot lasketaan yhteen ja verotettavasta osuudesta menee 30 prosenttia veroa 30 000 euroon asti ja sen ylittävästä osuudesta 34 prosenttia. Sijoitusrahaston kasvuosuuksien vaihto saman rahaston tuotto-osuuksiksi sekä toisinpäin on verovapaata, kun taas siirto toiseen sijoitusrahastoon ei ole vero vapaata. Jos myytyjen arvopaperien tai muun omaisuuden yhteenlasketut myyntihinnat ovat enintään 1000

euroa vuoden aikana, saatu voitto on sijoittajalle verovapaata riippumatta siitä, kuinka paljon voittoa on tullut. (Pörssisäätiö, 2022.-b; Vero.fi, 2021.)

Esimerkki: Pienten kauppojen verovapaus

Anne Berg on saanut rippilahjaksi osakkeita, joiden arvo on yhteensä 800 euroa. Anne tarvitsee rahaa, joten hän hyödyntää pienten kauppojen verovapautta ja myy 800 euron osakkeet. Koska Anne ei vuoden aikana myynyt muita arvopapereita tai omaisuutta, ei häneltä peritä veroa.

Kuva 2. Esimerkki verovapaan myyntivoiton verotuksesta (Pörssisäätiö, 2022, 5.1).

3.3.3 Vähennykset

Sijoittajan näkökulmasta tärkein vähennysoikeus on myyntitappioiden vähentäminen. Vuodesta 2016 lähtien syntyneet myyntitappiot ovat verotuksessa vähennyskelpoisia ensisijaisesti saaduista myyntivoitoista. Ne voidaan vähentää myyntivoitoista, joko tappion syntymisvuonna tai seuraavan viiden vuoden kuluessa. Myyntitappiot vähennetään ensisijaisesti myyntivoitoista. Jos myyntivoittoa ei ole tai niiden määrä ei riitä myyntitappioiden vähentämiseen, voidaan vähennys tehdä myös muista pääomatuloista. Jos pääomatulotkaan eivät riitä myyntitappioiden vähentämiseen, jäännös vahvistetaan verovuoden myyntitappioksi. Tällöin vahvistettu myyntitappio voi tulla vähennettäväksi seuraavan viiden vuoden aikana myyntivoitoista tai muista pääomatuloista. Myyntitappiota ei voi lainkaan vähentää, jos vuoden aikana myydyin omaisuuden hankinta menot sekä myyntihinnat ovat olleet enintään 1000 euroa yhteensä. (Korpela, 2020, s.97–98; Pörssisäätiö, 2022.-b.)

Esimerkki: Pienten kauppojen verokohtelun huomioiminen

Ari Berg on ostanut yhtiön A osakkeita 2 000 eurolla ja yhtiön B osakkeita 850 eurolla. B:n osakkeiden arvo on laskenut ja on enää 200 euroa.

Jos Ari myy vain yhtiö B:n osakkeet, jäisi 650 euron luovutustappio verovuonna vähentämättä, koska hankinta- ja luovutushinnat ovat alle 1 000 euroa. Jos Ari myy myös yhtiön A osakkeet, luovutustappio on vähennyskelpoinen, koska verovuonna myytyjen osakkeiden hankintameno on yhteensä yli 1 000 euroa.

Kuva 3. Esimerkki myyntitappion verotuksesta (Pörssisäätiö, 2022, 5.4).

Sijoittajan näkökulmasta toinen tärkeä vähennysoikeus on pääomatulojen säilyttämisestä sekä hankkimisesta aiheutuneiden kulujen vähentäminen. Tällöin sijoittaja saa vähentää pääomatuloistaan kaikki kaupankäyntikustannukset, joita voivat esimerkiksi olla omaisuuden hoitopalkkio sekä tallelokerovuokra. (Pörssisäätiö, 2022.- b.)

3.4 Vastuullisuus

Sijoittamisessa vastuullisuuden valtavirtaistuminen näkyy Suomessa esimerkiksi alan tärkeiden yhdistysten sekä aloitteiden jäsenmäärissä. Suomessa Finsif on vastuullisen sijoittamisen yhdistys, jonka jäsenet kattavat kaikki kotimaiset merkittävät instituutiosijoittajat sekä varainhoitajat. Vuonna 2019 yksityissijoittajille tehdyn kyselyn perusteella, yli puolet sijoittajista pitävät vastuullisuuskysymyksiä tärkeänä tekijänä sijoituspäätöksiä tehtäessä. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen, 2020, s.17–18.)

Vastuullisuuteen vakavasti suhtautuvat sijoittajat eivät pidä vastuullisuutta markkinointi- tai PR-tempuna. Tällaiset sijoittajat pitävät vastuullisuutta useimmiten osana parempaa riskien- sekä maineenhallintaa, kestäväna kehityksenä, sijoituskohteiden parempana tuntemisena sekä hyvien pitkäaikaisten sijoitustuottojen hakemisena. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen, 2020, s.25–26.)

3.4.1 Vastuullinen sijoittaminen

Vastuullinen sijoittaminen jakaa mielipiteitä toisistaan. Sijoittajat näkevät vastuullisuudessa kilpailukykyä, kun taas toiset näkevät ainoastaan sijoitusten mahdollisia tuottoja. Vastuullinen sijoittaminen on tänä päivänä vahvassa suosiossa. Yrityksillä on paineita liiketoimintansa eettisyydestä, sillä esimerkiksi ympäristövahingot saattavat tulla mittaviksi tai riskinä menettää lahjotut toimitukset sekä vastuuton liiketoiminta voi viedä koko yritystoiminnan huonolle saralle. Tällainen toiminta saattaa karkottaa sijoittajat. Sosiaalinen media on kanava, jossa hyvät ja huonot uutiset leviävät erittäin nopeasti. Tämän vuoksi on tärkeää ymmärtää, kuinka suuret seuraukset vastuuttomalla tai huonolla liiketoiminnalla voi lyhyessäkin ajassa olla. (Landau & Silvola, 2019, s.17–18.)

Yhtiöiden talouslukujen tutkimisen lisäksi tulee perehtyä ESG-kriteereihin. ESG on lyhenne environmental, social ja governance sanoista, joilla tarkoitetaan ympäristö, sosiaalisen vastuun sekä hallintoon liittyvien asioiden huomioimista sijoitustoiminnassa. ESG kriteereistä ensimmäinen keskittyy voimakkaasti luontoon sekä ympäristöön. Toinen ESG kriteeri on sosiaalinen, jonka kohdalla arvioidaan sitä, miten hyvin esimerkiksi yritykset huomioivat sosiaalisen vastuunsa. Kolmannessa ESG kriteerissä eli hallinnossa on kyse siitä, miten hyvin ja rehellisesti yritystä johdetaan. (Niskanen, 2020.)

ESG-analyysissä tyypillisiä mitattavia ominaisuuksia ovat tutkimukset eli ympäristöhaitat, jätteet, päästöt sekä miten ne vaikuttavat ilmastonmuutokseen. Tämän jälkeen mitataan esimerkiksi lahjonnan ja korruption vastainen toiminta, työolosuhteet, tuotevastuu sekä verojen maksun huolehtiminen. ESG-tutkimuksella saavutetaan kokonaisvaltaisesti tarkempi analyysi yrityksestä verrattuna perinteisempään tilinpäätösanalyysiin. (Landau & Silvola, 2019, s.18.)

3.4.2 Eettinen sijoittaminen

Eettisessä sijoittamisessa sijoittajan arvot ohjaavat sijoitustoimintaa, jolloin tuotot ovat toissijaisia. Vaikkakin tuotot ovat toissijainen asia, ei eettistä sijoittamista tule mieltää hyväntekeväisyytenä. Kaikesta huolimatta eettinen sijoittaminen on toimintaa, jossa haetaan myös tuottoja. Tärkein työkalu eettisessä sijoittamisessa on eri toimialojen sekä yksittäisten yritysten välttäminen eli niin sanottu poissulkeva tarkastelu. (Hyrskel, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen, 2020, s.32.) Eettinen sijoittaja on valmis pudottamaan tuotto-odotuksia, jolloin sijoittaja kokee sijoittavansa hyvällä omalla tunnolla. Eettinen sijoittaja ei tyypillisesti sijoita pääomaa syntiosakkeisiin, joiksi luokitellaan alkoholiin, aseeteollisuuteen, tupakkaan sekä uhkapeleihin toimillaan liittyvät osakkeet. Lisäksi eettinen sijoittaja ei myöskään sijoita pääomaa tyypillisesti lääkeyhtiöihin, rahoitusyhtiöihin tai liiateollisuus yhtiöihin pohjautuen sijoitustoiminnan eettisiin valintoihin. (Landau & Silvola, 2019, s.32–33.)

3.5 Likviditeetti

Yksinkertaisuudessaan likviditeetti tarkoittaa maksukykyä tai maksuvalmiutta, mutta likviditeetti kuvaa myös osakkeiden sekä muiden arvopapereiden rahaksi muutettavuutta. Hyvä likviditeetti arvopapereissa merkitsee jälkimarkkinoiden toimivuutta. Tällöin arvopaperilla on helppo käydä kauppaa, jos sille löytyy useampi kaupantekopaikka sekä markkinatilanteen mukainen hinta. Jos likviditeetti on matala, voi arvopapereiden myynti tai ostos olla hyvin vaikeaa. (Anderson & Tuhkanen, 2004, s.345.)

3.6 Kulut

Sijoittamiseen liittyy myös tietynlaisia kuluja. Esimerkiksi osa kivijalkapankeista saattavat periä kuukausittain kiinteän kulun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja/tai arvopapereiden säilyttämisestä. Suorista osakekaupoista joutuu väistämättä maksamaan osakevälittäjälle kuluja kaupankäynnistä. Osa rahastoyhtiöistä saattavat

periä sijoittajalta merkintäpalkkion rahasto-osuuden oston yhteydessä. Myös rahasto-osuuden myynnistä veloitetaan lunastuspalkkio eli vähennetään kulu myyntihinnasta. Rahastoissa hallinnointikulut ovat juoksevia. Usein miten aktiiviset rahastot veloittavat korkeampia hallinnointikuluja kuin indeksirahastot, jotka ovat niin sanottuja passiivisia rahastoja. Sijoittaessa rahastoon tai osakkeeseen, jolla kauppaa käydään jollain muulla valuutalla kuin eurolla, joutuu maksamaan valuutanvaihtokulun. Kuluksi voidaan laskea myös pääomavero, jonka joutuu maksamaan myyntivoitoista, kun myy sijoituksia. Kulut voidaan siis jakaa kahteen luokkaan. Luokka 1. ovat kertaluontoiset kulut muun muassa välityspalkkiot sekä lunastuspalkkiot ja luokka 2. ovat jatkuvat kulut, joita vuorostaan ovat esimerkiksi hallinnointikulut sekä säilytyskulut. (Coco, 2020.)

4 SIOITUSKOHTEET

Sijoituskohteet voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa kolmeen eri kategoriaan. Kategorioita ovat suorat sijoitukset, sijoitustuotteet sekä sijoitusratkaisut. Suoria sijoituksia ovat muun muassa osakkeet sekä velkakirjat. Sijoitustuotteiksi kategorioidaan pankkien kehittämät tuotteet, joita ovat muun muassa indeksilainat sekä johdannaiset. Sijoitusratkaisu on valmis sijoituskohde, joihin tyypillisesti piensijoittaja sijoittaa varallisuuttaan. Näitä ovat muun muassa erilaiset rahastot, kuten EFT. (Sijoittaja.fi, n.d.)

4.1 Pörssi

Sijoituskohteiden kauppapaikkana toimii pörssi. Pörssi on julkinen ja tarkoin säännelty kauppapaikka. Pörssissä sijoittajat käyvät kauppaa muun muassa yhtiöiden osakkeilla, erilaisilla rahoitusvälineillä, korkotuotteilla sekä muilla sijoituskohteilla. Pörssi termillä yleisesti viitataan johonkin suurempaan osakeindeksiin. Osakkeissa osakeindeksit mittaavat niiden hintojen muutoksia sekä tuottoja. (Finanssivalvonta, 2018.)

Pörssin toiminta perustuu siihen, että yritykset listaavat osakkeitaan pörssiin. Pörssilistauksella yritykset haluavat lisänäkyvyyttä yritykselleen. Pörssilistauksella yritykset voivat myös kerätä rahaa liiketoimintansa kasvattamiseen sekä ylläpitää imagoa. Tällöin sijoittajat ostavat eri listautuvien yritysten osakkeita. Listautumisen jälkeen pörssi toimii kuin huutokaupan tavoin, jolloin ostajat ja myyjät voivat neuvotella hinnoista sekä käydä kauppaa arvopapereilla. Pörssissä suoraa kauppaa voivat käydä pörssin jäsenet sekä näiden puolesta tai nimissä toimivat tahot. Suomessa Helsingin Pörssi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle. Tällä hetkellä Suomessa pörssitoimintaa harjoittaa Nasdaq-Helsinki Oy, joka kuuluu kansainväliseen Nasdaq-konserniin. (Finanssivalvonta, 2018; Sijoittaja.fi, n.d.)

Pörssissä olevat yhtiöt jaetaan kolmeen eri markkina-arvoryhmään. Näitä ovat: suuret yhtiöt (Large Cap), joiden markkina-arvon tulee olla yli miljardi euroa. Seuraavaksi keskisuuret yhtiöt (Mid Cap), joiden markkina-arvo on 150 miljoonasta eurosta miljoonaan euroon. Viimeiseksi markkina-arvoryhmäksi jää pienet yhtiöt (Small Cap). Näiden markkina-arvo on alle 150 miljoonaa euroa. (Pörssisäätiö, n.d.-a.)

4.2 Sijoittaminen osakkeisiin

Osakkeet ovat joko julkisia tai yksityisiä osakeyhtiöitä. Yksityisillä osakeyhtiöillä ei ole vähimmäisosakepääomaa, kun taas julkisen osakeyhtiön osakepääoman tulee olla minimissään 80 000 euroa. Yksityisen osakeyhtiön osakkeilla voi käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, mutta julkisen kaupankäynnin kohteeksi arvopaperipörssiin yksityisen osakeyhtiön osakkeita ei voida ottaa. Julkisen osakeyhtiön osakkeilla voidaan käydä kauppaa joko arvopaperipörssissä, sinne soveltuessa tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä eli vaihtoehtoisella markkinapaikalla (Multilateral Trading Facility, MTF). Suomessa toimii tällä hetkellä vain yksi Nasdaq OMX Helsingin ylläpitämä monenkeskinen kauppapaikka, First North Finlad. (Fasoulas, Manninen & Niiranen, 2019, s.123–124.)

Osakkeista saatavan osingon eli tuoton verotukseen vaikuttaa se, että onko yhtiö listamaaton vai listattu. Julkista kauppaa voidaan käydä, jos yhtiön yksikin osakesarja on listattu. Tällöin yhtiötä pidetään listattuna, kun taas listaamattoman yhtiön osakkeilla ei käydä julkista kauppaa. Myös yksityisen osakeyhtiön osakkeilla voi käydä kauppaa monenkeskisellä markkinapaikalla, jolloin yksityinen osakeyhtiö voi olla joko listattu tai listaamaton. Julkinen osakeyhtiö voi myös olla yksityisen osakeyhtiön tavoin listaamaton yhtiö. Tyypillisesti sijoittajat hankkivat vain listattujen julkisten osakeyhtiöiden osakkeita. (Fasoulas, Manninen & Niiranen, 2019, s.124.) Yhtiöllä voi olla useita eri osakesarjoja, joilla on erilaisia oikeuksia sekä niiden markkinahinnat voivat tästä johtuen erota toisistaan (Kallunkin, Martikainen & Niemelä, 2019, s.76).

4.3 Sijoittaminen korkotuotteisiin

Sijoittaessa korkotuotteisiin sijoittaja ei sijoita varallisuuttaan osakkeisiin, vaan erilaisiin korkoinstrumentteihin. Erilaisia korkoinstrumentteja ovat lyhyen koron markkinoilla olevat talletukset, yritysten ja julkisyhteisöjen lainat sekä joukkovelkakirjat, joita ovat pitkäaikaisten yritysten ja julkisyhteisöjen lainat. Korkosijoituksissa olennainen ominaisuus on lainan takaisinmaksu korkoineen -sykli, joka on ennaltaan määritelty. Korkotuotteisiin sijoittaminen on yleisesti vähäriskisempää kuin esimerkiksi osakesijoituksiin sijoittaminen, mutta tuotto-odotuksiltaan sekä -mahdollisuuksiltaan vastaavasti selvästi rajallisempia. (Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.76.)

Korkorahastot jaetaan seuraaviin luokkiin:

- Rahamarkkinarahastot
- Lyhyen koron rahastot
- Pitkä korko: valtioriski
- Pitkä korko: yrityslainat
- Pitkä korko: kehittyvät markkinat

Rahamarkkinarahastot ovat kaikkein vähäriskisempänä pidettyjen korkosijoitusten luokka. Rahamarkkinarahastoissa tuottotavoitteena on lähinnä pääoman säilyttäminen lisättyinä markkinoiden mukaisella korolla. Rahamarkkinasijoitukset kohdistuvat useasti lyhytaikaisiin korkoinstrumentteihin, joita ovat pankkien sijoitustodistukset, valtioiden sekä kuntien velkasitoumuksiin. (Hyrskke, Lönnroth, Savilaakso & Sievänen, 2020, s.164 & Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.76–77.)

Lyhyen koron rahastot ovat yleensä muut alle kahdentoista kuukauden mittaisiin sijoituksiin sijoittavat rahastot. Lyhyen koron rahastojen tuottotavoitteena on tyypillisesti asuntolainoista tuttu Euribor-korkojen tuotot. Pitkä korko: valtoriski rahastot ovat valtioiden salkkuunsa hankkimat rahastot, joissa valtiot toimivat korkosijoitusten liikkeellelaskijoina. Näitä rahastoja kutsutaan usein valtionlainarahastoiksi. Suurin osa luokan sijoituksista kohdistuukin perinteisesti valtioiden velkaan, mutta luokan alle lasketaan myös muiden julkisyhteisöjen, kuten kuntien tai osavaltioiden lainat. Pitkä korko: yrityslainat ovat korkosijoitusten liikkeellelaskijoina toimivat yritykset. Perinteisesti pankkisektori on se, joka välittää lainat sijoittajille siinä missä yksityishenkilöiden pankkien velkakirjat muodostavat yksittäisen yrityslainojen osajoukon. Pitkä korko: kehittyvät markkinat ovat korkosijoitusten riskimielessä kirjavin ryhmä. Kehittyvät markkinat -ryhmän rahastot tekevät sijoituksia niin kehittyvien markkinoiden valtioiden kuin yritystenkin lainoihin. (Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.77–81.)

4.4 Sijoitusrahastot

Sijoitusrahasto jakautuu keskenään yhtä suuriin rahasto-osuuksiin. Rahastolla tarkoitetaan varojen kokonaisuutta, joka koostuu pääasiallisesti esimerkiksi arvopapereista, kuten osakkeista sekä joukkovelkakirjoista. Varoja voidaan myös sijoittaa kiinteistöihin. (Fasoulas, Manninen & Niiranen, 2019, s.177.) Rahastoyhtiö kerää henkilöiltä, yhteisöiltä tai säätiöiltä varoja, jotka se sijoittaa useisiin eri sijoituskohteisiin. Yhdessä ne muodostavat sijoitusrahaston. Rahasto itsessään jakaantuu yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka tuottavat samanveroiset oikeudet

rahastossa olevaan omaisuuteen. Rahastoyhtiö hoitaa sijoitusrahaston varoja ja ne säilytetään säilytysyhteisössä, jonka tehtävänä on myös valvoa rahastoyhtiön toimintaa. (Roine, Savikko & Virta, 2015.)

Rahastoja on kahdenlaisia. Ne ovat joko tavallisia sijoitusrahastoja tai vaihtoehtorahastoja eli erikoissijoitusrahastoja. Sijoitusrahastoja EU-maissa säännellään yhtenäisellä UCITS-sijoitusrahastodirektiivillä, kun taas erikoissijoitusrahastoja sääntelee puolestaan EU:n vaihtoehtorahaston hoitajia koskeva AIFMD-direktiivi. Lainsäädännön mukaan Suomessa Finanssivalvonta myöntää sekä valvoo rekisteröityjen sijoitusrahastojen luvan toimintaa. (Korpela, 2020, s.126). Sijoitusrahaston on vahvistettava Finanssivalvonnalla sääntönsä, jolloin säännöistä tulee käydä ilmi esimerkiksi minkä tyyppinen sijoitusrahasto on kyseessä sekä millaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. (Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.38.)

Vaikkakin rahastoja on kahdenlaisia, ne voidaan vielä ryhmitellä eri tavoin. Ryhmittely voidaan tehdä sijoituskohteiden, sijoituspolitiikan sekä rahastoihin kohdistuvan sääntelyn mukaisesti. Sijoituskohde ryhmittelyssä rahastot voidaan jaotella pitkän tai lyhyen koronrahastoihin, osakerahastoihin sekä yhdistelmärahastoihin. Pörssissä noteerattavia rahastoja ovat esimerkiksi indeksi- ja ETF-sijoitusrahastot, joista tarkemmin seuraavissa luvuissa. (Roine, Savikko & Virta, 2015.) Muita merkittäviä rahastoja ovat absoluuttisen tuoton rahastot, pääomasuojatut rahastot, vipurahastot, metsään- tai raaka-aineisiin sijoittavat rahastot sekä kiinteistörahastot (Kallunkin, Martikainen & Niemelä, 2019, s.119).

4.4.1 Indeksi-rahasto

Indeksirahastot ovat rahastoja, jotka pyrkivät seuraamaan mahdollisimman tarkasti vertailuindeksin sisältöä ja tätä kautta myös tuottoa. Sijoittamalla indeksirahastoihin salkunhoitaja ei tee ollenkaan aktiivisia sijoituspäätöksiä. Silloin sijoitustyyli on passiivinen ja salkunhoitaja ei ota aktiivisesti näkemystä sijoituskohteista tai markkinoiden suunnasta. Rahastoyhtiölle jää ainoastaan tehtäväksi valita rahastolle

indeksi. Indeksirahastojen alalajina tunnetaan ETF-rahastot, joista enemmän seuraavassa luvussa. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.123; Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.91.)

4.4.2 ETF-rahasto

Exchange Traded Fund eli ETF-rahastot ovat kuin perinteisiä rahastoja. Suurin ero on siinä, että sijoittajat ostavat tai myyvät sijoitusrahasto-osuuksia pörssissä eli niillä käydään kauppaa, kuten osakkeillakin. ETF-rahastojen hinta määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaisesti. Niistä ei peritä merkintä- tai lunastuspalkkioita. Ainoastaan juoksevia kuluja ovat säilytysmaksut ja välityskulut. ETF-rahastojen arvot päivittyvät reaaliajassa pörssinaukioloaikoina, mikä erottaa ne normaaleista korkorahastoista. ETF-rahastot voivat olla tavallisia tai erikoissijoitusrahastoja, useimmiten ne kuitenkin ovat indeksirahastoja. ETF-rahastoja ei päivitetä aktiivisesti eikä niillä ole päivittäistä salkunhoitajaa. (Pesonen, 2011, s. 137; Puttonen & Repo, 2011, s.167.) ETF-rahastot tunnetaankin indeksirahastojen alalajeina (Kauppila, Puttonen & Repo, 2020, s.93).

4.5 Muut sijoituskohteet

Yleisimpiä sijoituskohteita ovat edellä mainitut osakesijoitukset, korkosijoitukset sekä sijoitusrahastot, kuten indeksi ja EFT. Muihin sijoituskohteiksi voidaan luokitella muun muassa rahamarkkinasijoitukset ja talletukset, joukkolainat, kiinteistöt, johdannaiset sekä raaka-aineet ja metalli. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.60.)

Rahamarkkinasijoitukset sekä talletukset ovat useimmiten riskittömiä tai jokseenkin riskittömiä sijoittajan näkökulmasta. Rahamarkkinasijoitukset ovat lyhyen koron sijoituksia esimerkiksi sijoittaminen pankkien arvopapereihin. Joukkolainat eli joukkovelkakirjalainat ovat valtioiden tai muiden julkisyhteisöjen sekä yritysten liikkeelle laskemia velkakirjoja. Valtioiden liikkeeseen laskemat lainat eivät kuitenkaan aina ole riskittömiä sijoituskohteita. (Kallunki, Martikainen & Niemelä, 2019, s.63–66.)

Kiinteistösijoittaminen on päämarkkinoilla yksi varallisuuslaji. Kiinteistösijoittamisessa vuotuinen kassavirta muodostuu nettovuokratuotoista vuosittain. Kassavirtaan vaikuttaa myös kiinteistön mahdollinen arvonmuutos suuntaan tai toiseen, koska sen myötä määräytyy kilpailukykyinen vuokransuuruus vuokrakiinteistö markkinoilla. Kiinteistöihin voi sijoittaa joko suoraan eli hankkimalla kiinteistöjä tai kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeita. Kiinteistösijoittaminen epäsuorasti eli välillisesti on myös mahdollista sijoittamalla erilaisten yhtiö- ja rahastorakenteiden kautta.

(Kallunkin, Martikainen & Niemelä, 2019, s.87.)

Johdannaiset ovat muista sijoitusinstrumenteista johdettuja sijoituskohteita, kuten osakeindeksi, valuutta, osake, korko tai raaka-aine. Tunnetuimpia johdannaisia ovat termiinit, optiot, swap-sopimukset sekä futuurit. Raaka-aineisiin voi sijoittaa kolmella eri tavalla, joista ensimmäinen on raaka-aineiden ostaminen fyysisessä muodossa, kuten kullan tai platinan ostaminen. Toinen raaka-aineisiin sijoittamisen tapa ovat EFT:t sekä ETC:t. Kolmas tapa raaka-aine sijoittamisessa on sijoittaa sellaisten yhtiöiden osakkeisiin, joiden liiketoimintaan vaikuttaa raaka-aineiden hinnankkehitys. Tällaisia yhtiöitä ovat esimerkiksi öljy- ja maakaasuteollisuuden, kaivosteollisuuden sekä maataloustuotteita tuottavat yhtiöt. (Kallunkin, Martikainen & Niemelä, 2019, s.101–107.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA RAKENTUMINEN

Opinnäytetyö rakentuu useasta eri osasta. Ensiksi opinnäytetyölle asetetaan tavoite. Kun työssä saavutettava tavoite on selvillä, on helppo rajata aihealueet, joihin työssä halutaan syventyä. Ennen opinnäytetyön raportointia kirjalliseen muotoon, täytyy valita tutkimusmenetelmä, jolla työtä lähdetään toteuttamaan. Tutkimusmenetelmiä on useita opinnäytetyön luonteesta riippuen. Kun opinnäytetyön tavoite, rajaus sekä tutkimusmenetelmä ovat valikoituneet, voidaan lähteä rakentamaan lopullista tutkielmaa.

5.1 Tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on avata lukijalla tietoa sijoittamisesta sekä luoda vastuullinen sijoitussuunnitelma esimerkin tavoin. Lisäksi opinnäytetyössä perehdytään sijoittamisen teoriaperustaan, kuten sijoitussuunnitelman tavoitteisiin, verotukseen sekä sijoituspäätökseen vaikuttaviin tekijöihin. Tavoitteena työssä on myös käsitellä kattavasti vastuullisuutta sekä vastuullisen sijoittamisen keinoja.

Opinnäytetyössä laadittava sijoitussuunnitelma tehdään yksityissijoittajan näkökulmasta realistisilla tiedoilla, jossa tavoite on saada pääomalle kohtuullista tuottoa riskit minimoiden sekä eettisiä sijoitusmenetelmiä mukaillen. Toiminnallisessa osuudessa sijoitussuunnitelman avulla tehdään tuottoa tavoitteleva vastuullinen sijoitussalkku.

5.2 Työn rajaus

Opinnäytetyön sijoitussuunnitelmassa hyödynnetään eri sijoitusinstrumenteista suoria osakkeita sekä rahasto sijoittamista. Kyseiset elementit ovat yleisempiä sijoitusinstrumentteja sijoituksia tehdessä. Sijoitussuunnitelmasta jäävät pois sijoitusinstrumentit, joita ovat muun muassa joukkovelkakirjat, johdannaiset, kiinteistöt, valuutat sekä hyödykkeet.

Opinnäytetyön sijoitussuunnitelmassa kauppapaikkana käytetään Nordnet:iä, sen edullisien kulujen sekä laajan sijoitustarjonnan vuoksi. Aloittavalle sijoittajalle Nordnet on oiva paikka kartoittaa informaatiota sijoittamisesta muun muassa uutisten sekä eri tutkimusten ja mittareiden kautta. Nordnet:istä sijoittaja löytää myös helposti tunnuslukuja kuvaavia kaavioita eri sijoitusinstrumenteille, joita voi esimerkiksi hyödyntää oman sijoitusstrategian rajaamiseen.

5.3 Tutkimusmenetelmä

Tämä sijoitussuunnitelma opinnäytetyö on toiminnallinen, jossa toteutuu myös kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus kuvailevana kirjallisuuskatsauksena.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä työn tekijä osoittaa ammatillista tietoa, taitoa sekä sivistystä tehden työelämälähtöisen työn. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tekijä tuottaa muun muassa jonkinlaisen konkreettisen tuotteen/alakohtaisen suunnitelman ja kirjoittaa siitä raportin. (Airaksinen & Vilkkä, 2003, s.9.) Tutkimuskysymyksenä opinnäytetyössä voidaan pitää sitä, kuinka luoda yksinkertaisesti vastuullinen sijoitussuunnitelma. Opinnäytetyössä tarkoituksena on luoda realistinen sijoitussuunnitelma, jota yksityishenkilöt voivat hyödyntää.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa usein pyritään siihen, että ymmärretään tutkimuksessa tarkasteltavia asioita tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta.

Yhteenvetona tämä tarkoittaa sitä, että ollaan kiinnostuneita tutkimuksessa kohteena olevien henkilöiden kokemuksista, tunteista, ajatuksista sekä niiden merkityksestä.

(Juuti & Puusa, 2020, s.9.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tavoitteena on tutkittavan prosessin ymmärtäminen, kuvaaminen sekä aiheesta oman tulkinnan antaminen.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan pääsääntöisesti vain yksittäistä prosessia.

(Kananen, 2014, s.18–19.)

Tässä kvalitatiivisen tutkimuksen opinnäytetyössä tiedonkeruumenetelmänä ovat toimineet sekundääriset menetelmät eli dokumentit, joita ovat muun muassa aihe alueen erilaiset kirjallisuus- ja verkkolähteet (Kananen, 2014, s. 64).

Kuva 4. Tutkimusongelma ratkaistaan tutkimusmenetelmillä erilaisten tutkimusaineistojen avulla (Kananen, 2014, s.20).

5.4 Työn rakenne

Opinnäytetyön teoriaosuudessa syvennyttään sijoittamisen perusteisiin, sijoitussuunnitelma luomiseen sekä vastuullisuuteen. Työssä teorian tarkoitus on rakentaa näkemyksiä sijoittamisesta, joita sijoittaja voi hyödyntää toimivan sijoitussuunnitelman tekemisessä. Opinnäytetyössä nostetaan esille eri vaiheita, miten rakentaa toimiva sijoitussuunnitelma vaihe vaiheelta Nordnet-sijoitusalueesta hyödyntäen. Työn teoriapohjaa lukiessa lukijalla saattaa jo syntyä mielikuva, mitä tulee ottaa huomioon sijoitussuunnitelmaa tehdessä.

Opinnäytetyössä teoria osuuden jälkeen rakennetaan vastuullinen sijoitussuunnitelma, joka pohjautuu realistisen sijoittajan lähtötilanteeseen. Sijoitussuunnitelma luodaan Nordnet alustaa hyödyntäen. Opinnäytetyön pohdinta osuudessa tarkastellaan työn konkreettista hyödyntämistä sekä sen luotettavuutta ja toimivuutta.

6 SJOITUSSUUNNITELMA

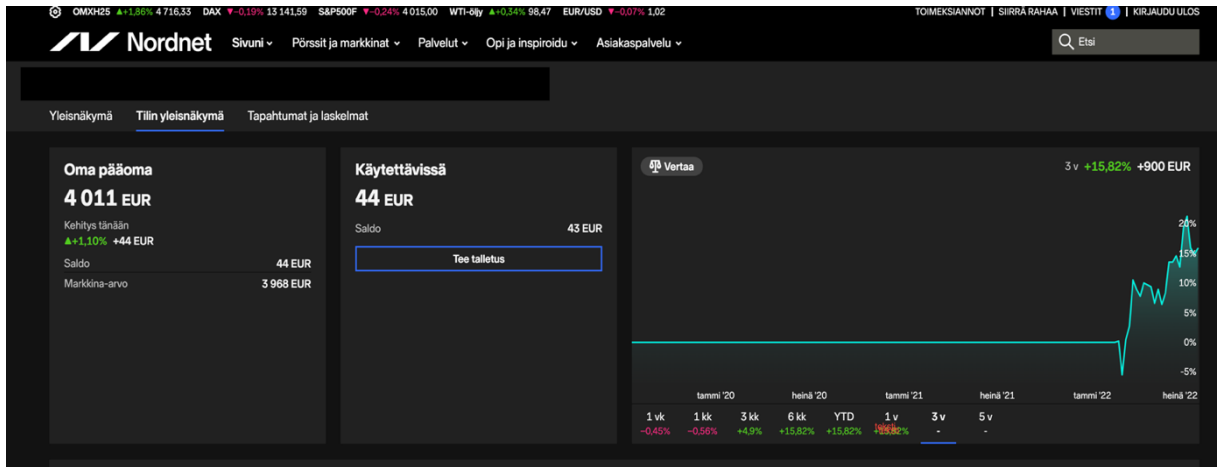
Sijoitussuunnitelma on avuksi sijoittajalle, jonka avulla sijoittaja pystyy havainnoimaan asetettuja tavoitteita, sijoittamisen riskejä sekä luomaan mahdollisen budjetin konkreettisemmin. Sijoitussuunnitelma on erittäin henkilökohtainen ja se voi olla

hyvinkin erilainen riippuen monesta eri seikasta, kuten esimerkiksi sijoittajan varallisuuden kiinnitys mahdollisuuksista sijoituksiin. Sijoitussuunnitelmassa sijoittaja voi pohtia, mitkä ovat juuri hänelle sopivimmat sijoituskohteet sekä -strategiat. Sijoitussuunnitelman hyväksi todettu pohja esiteltynä opinnäytetyön lopussa liitteinä, jota esimerkiksi aloittava sijoittaja voi hyödyntää (Nordnet, 2022).

6.1 Sijoitussalkun avaaminen Nordnet AB

Nordnet AB on vuonna 1996 luotu sijoitusala, joka tarjoaa sijoituspalveluja aktiivisille sijoittajille sekä moderneja apuvälineitä itsenäisille sijoittajille. Nordnet on suosittu alusta sijoittajien kesken. Nordnetin käyttäjäkunta painottuu pohjoismaalaisiin sijoittajiin, jotka hoitavat sijoitusasiansa internetissä itsenäisesti ilman rahoitusalan ammattilaisten tukea. Nordnetin suosio perustuu vahvasti sen tuottamaan sisältöön ja aktiivisuuteen. Nordnet ylläpitää foorumeita ja päivittää aktiivisesti maksutonta blogia liittyen sijoituksiin, ja käyttäjät pääsevät maksuttomasti lukemaan ja osallistumaan keskusteluihin. Nordnetin käyttäjäkunta painottuu vahvasti nuoriin aikuisiin, mikä viestittää siitä, että nuoret aikuiset käyttävät mielellään muita vaihtoehtoja kuin perinteisiä pankkeja sijoituksiensa hoitamiseen. (Nordnet, 2020.-a; Oksaharju, 2013, s. 9–11.)

Nordnet tarjoaa kattavasti sijoittajan tarpeisiin sopivia tilityyppejä. Sijoitussalkun luominen on maksutonta ja helppoa. Nordnetillä on valikoimassaan osakesäästötili, talletustili ja arvo-osuustili eli rahasto- ja osakesalkku. Näistä käytetyimpiä salkkumuotoja ovat osakesäästötili sekä arvo-osuustili. Osakesäästötilin ja arvo-osuustilin välillä on pieniä muodollisia eroavaisuuksia, mutta molemmat sopivat sijoittajille. Suurin merkittävä ero näiden kahden välille tulee siitä, että osakesäästötilillä voi olla enintään 50 000 euroa ja pääomaverot täytyy maksaa vasta, kun nostetaan mahdollisia voittoja tuottaneita osakkeita tai rahastoja pois Nordnetistä pankkitilille. Arvo-osuustilillä ei ole pääomakattoa ja verotus tapahtuu kuluvan vuoden myytyjen tai ostettujen osakkeiden arvoista riippuen. Vuonna 2021 Nordnetissä arvo-osuus tilejä oli 33,3 prosenttia koko Suomen arvo-osuustileistä. (Nordnet, 2022.-b.)

Kuva 5. Nordnet yleisnäky (Nordnet, 2022).

6.2 Sijoitussuunnitelman rakentaminen

Sijoitussuunnitelma lähdetään rakentamaan niiden sijoitustuotteiden ympärille, joiden kautta odotetaan tasaista sekä matala riskistä tuottoa. Sijoitustuotteet valikoidaan toimialoittain sekä maantieteellinen sijainti huomioiden. Suunnitelmassa huomioidaan tämänhetkinen tilanne, kuten korkea inflaatiotaso sekä Euroopassa vuonna 2022 vallitseva sotatilanne. Sijoitusvalinnat kohdennetaan instrumentteihin, jotka eivät hyödy eettisesti sodan tuomasta markkinatilanteesta. Sijoitussalkkuun valikoidaan arvo-osakkeita, joilta odotetaan tasaista tulosta sekä hyvää osinkotuottoa. Osakkeiden painotuksissa on huomioitu mahdollisesti nopeasti muuttuva markkinatilanne. Tämän seurauksena toimialoihin valikoidaan toimialoja, joihin vallitseva maailmantilanne vaikuttaisi mahdollisimman vähän. Huolellisen sijoitussuunnitelman rakentaminen on merkittävässä asemassa, jotta sijoittamisessa onnistutaan suunnitellusti.

6.2.1 Alkukartoitus ja tavoitteet, sijoittajan profiili sekä varallisuus alussa

Sijoittamista aloittaessa tulee huomioida, että sijoittaja ei tahdo ottaa suuria riskejä. Sijoittaja sijoittaa rahansa pitkälle aikavälille eikä täten odota pääomallensa kuin kohtuullista tuottoa. Sijoitussuunnitelman sijoittaja on 25-vuotias henkilö, joka on

kartoittanut sijoituksiin käytettävän varallisuuden säästämällä ansiotuloistaan. Sijoittajan työhistoria ulottuu vuodesta 2014–2021. Sijoittaja jäi opintovapaalle vuonna 2021, opintojen loppuunsaattamiseksi ja täten valmistuu liiketalouden tradenomiksi vuonna 2022. Sijoituksiin sijoittajalla on käytettävissä 10 000 euroa. Tämänhetkinen tavoite on kerryttää pääomalle tuottoa. Sijoittaja ei tarvitse sijoitettavaa pääomaa omiin tarpeisiinsa, vaan tahtoo säilyttää pääomaansa siten, että se tuottaa parempaa tuottoa kuin pankkitilillä säilyttäminen. Sijoitussuunnitelmasta poiketen sijoittajalla on portfoliossaan olemassa myös kaksi omistusasuntoa, joista toinen on puhtaasti sijoitustoimintaan hankittu. Sijoitusasunto tuottaa vuosittain noin 6 prosentin tuoton.

6.2.2 Sijoitussuunnitelman perustekijät

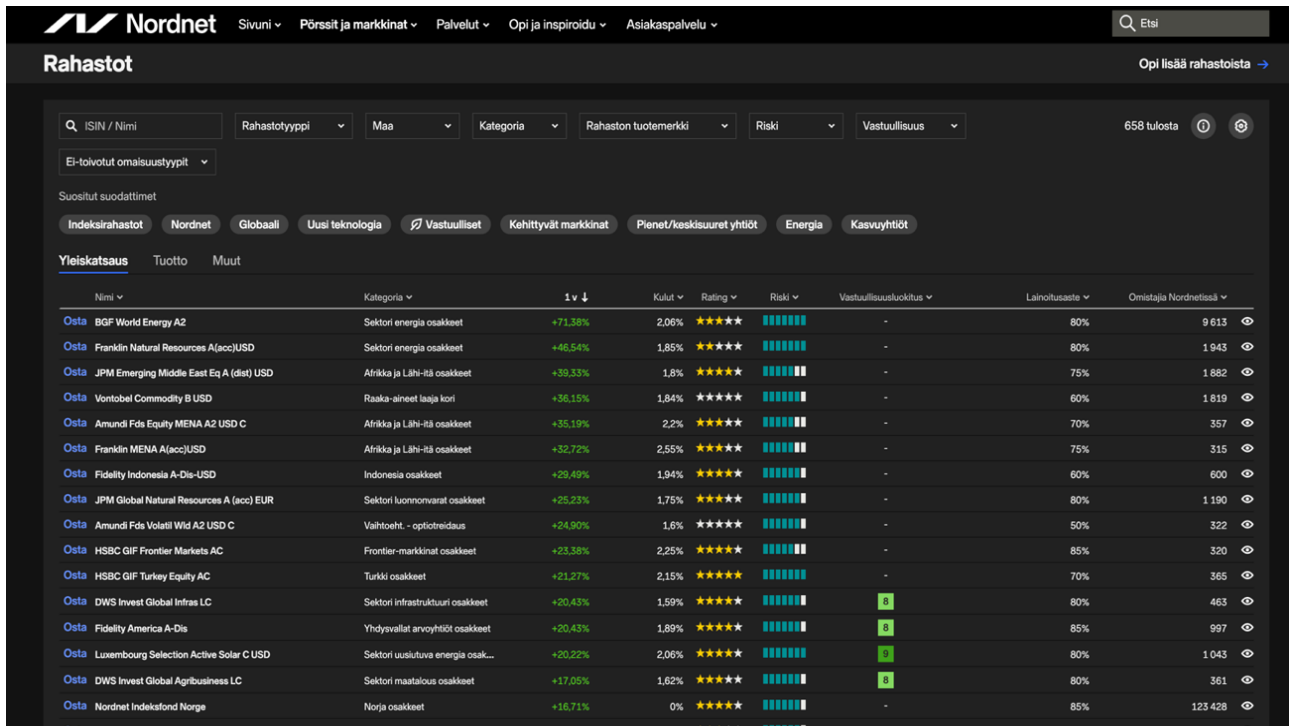
Sijoitussuunnitelman sijoitusstrategiassa käytetään pääosin suoria osakkeita. Suorilla osakkeilla täsmennetään sijoittaminen tässä tapauksessa suoraan eri toimialoihin sekä yrityksiin. Osakkeita hankitaan ajallisesti hajautettuina ja ostoja suoritetaan neljä kertaa vuodessa. Tällä metodilla pyritään välttämään markkinariskiä.

Tuotto- ja riskitavoitteet sijoittaja on sijoitussuunnitelmassa huomioinut tarkasti. Tuotto-odotukseksi sijoittaja on asettanut 10 prosentin tuoton vuodessa. Sijoitusstrategiana käytetään pitkän aikajänteen sijoittamista. Tässä suunnitelmassa se tarkoittaa enemmän kuin 10 vuotta. Varallisuutta aiotaan kartoittaa osinkoja keräämällä sekä lievää kurssinousua odottaen. Suoria osakkeita hyödyntäen sijoittaja välttyy sivukuluilta, joita ovat esimerkiksi rahastonhoitomaksut.

6.2.3 Sijoituskohteet ja niiden valinta

Sijoituskohteiden valinnassa painotetaan tulevaisuuden näkymiä, sekä yritysten vakautta maailmantalous huomioon ottaen. Sijoituskohteita valittaessa vältetään Startup yrityksiä, trendiosakkeita sekä suuren markkinariskin omaavia yrityksiä. Pitkän sijoitushorisontin omaavalla suunnitelmalla luotetaan tasaista osinkoa maksaviin vakavaraisiin yrityksiin ja suunnitelmaa noudattaen suorat osakepöiminnat tehdään

pääosin Suomen pörssissä. Nordnetissä myös rahastojen etsiminen sekä valinta on helppoa, kun sijoittaja on päättänyt millä fundamenteilla rahastoja aiotaan ostaa. Nordnetissä pystyy erilaisin työkaluin etsimään rahastoja, joissa painotetaan esimerkiksi vastuullisuutta, kasvu- sekä tuotto-odotuksia.

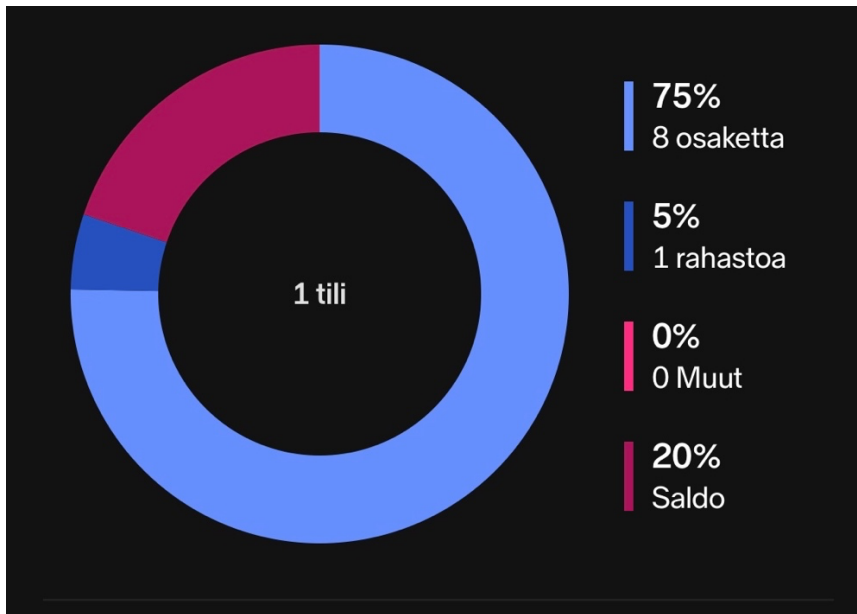
The screenshot shows the Nordnet website interface for fund selection. At the top, there are navigation menus for 'Sivuni', 'Pörsnit ja markkinat', 'Palvelut', 'Opi ja inspiroidu', and 'Asiakaspalvelu'. A search bar is located on the right. The main heading is 'Rahastot'. Below this, there are filters for 'Rahastotyyppi', 'Maa', 'Kategoria', 'Rahaston tuotemerkki', 'Riski', and 'Vastuullisuus'. A search bar contains 'ISIN / Nimi'. There are also buttons for 'Ei-toivotut omaisuustyypit' and 'Suositut suodattimet' with categories like 'Indeksirahastot', 'Nordnet', 'Globaali', 'Uusi teknologia', 'Vastuulliset', 'Kehittyvät markkinat', 'Pienet/keskisuuret yhtiöt', 'Energia', and 'Kasvuyhtiöt'. The main table lists various funds with the following columns: Nimi, Kategoria, 1v ↓, Kulut ↓, Rating ↓, Riski ↓, Vastuullisuusluokitus ↓, Lainoitusaste ↓, and Omistaja Nordnetissä ↓. The table contains 20 rows of fund data.

Nimi	Kategoria	1v ↓	Kulut ↓	Rating ↓	Riski ↓	Vastuullisuusluokitus ↓	Lainoitusaste ↓	Omistaja Nordnetissä ↓
Osta BGF World Energy A2	Sektori energia osakkeet	+71,38%	2,06%	★★★★★	■■■■■	-	80%	9 613
Osta Franklin Natural Resources A(acc)USD	Sektori energia osakkeet	+46,54%	1,85%	★★★★★	■■■■■	-	80%	1 943
Osta JPM Emerging Middle East Eq A (dist) USD	Afriikka ja Lähi-itä osakkeet	+39,33%	1,8%	★★★★★	■■■■■	-	75%	1 882
Osta Vontobel Commodity B USD	Raaka-aineet laaja kori	+36,15%	1,84%	★★★★★	■■■■■	-	60%	1 819
Osta Amundi Fds Equity MENA A2 USD C	Afriikka ja Lähi-itä osakkeet	+35,19%	2,2%	★★★★★	■■■■■	-	70%	357
Osta Franklin MENA A(acc)USD	Afriikka ja Lähi-itä osakkeet	+32,72%	2,55%	★★★★★	■■■■■	-	75%	315
Osta Fidelity Indonesia A-Dix-USD	Indonesia osakkeet	+29,49%	1,94%	★★★★★	■■■■■	-	60%	600
Osta JPM Global Natural Resources A (acc) EUR	Sektori luonnonvarat osakkeet	+25,23%	1,75%	★★★★★	■■■■■	-	80%	1 190
Osta Amundi Fds Volatil Wid A2 USD C	Vaihtoeht. - optioireidus	+24,90%	1,6%	★★★★★	■■■■■	-	50%	322
Osta HSBC GIF Frontier Markets AC	Frontier-markkinat osakkeet	+23,38%	2,25%	★★★★★	■■■■■	-	85%	320
Osta HSBC GIF Turkey Equity AC	Turkki osakkeet	+21,27%	2,15%	★★★★★	■■■■■	-	70%	365
Osta DWS Invest Global Infras LC	Sektori infrastruktuuri osakkeet	+20,43%	1,59%	★★★★★	■■■■■	6	80%	463
Osta Fidelity America A-Dix	Yhdysvallat arvoyhtiöt osakkeet	+20,43%	1,89%	★★★★★	■■■■■	8	85%	997
Osta Luxembourg Selection Active Solar C USD	Sektori uusutuva energia osak...	+20,22%	2,06%	★★★★★	■■■■■	6	80%	1 043
Osta DWS Invest Global Agribusiness LC	Sektori maatalous osakkeet	+17,05%	1,62%	★★★★★	■■■■■	6	80%	361
Osta Nordnet Indeksfond Norge	Norja osakkeet	+16,71%	0%	★★★★★	■■■■■	-	85%	123 428

Kuva 6. Nordnet rahastonäkymä (Nordnet, 2022).

6.2.4 Uusi tilanne ja sijoittajan varallisuuden jakauma, kun sijoitukset on tehty

Sijoitussalkku sisältää kahdeksan eri yrityksen osakkeita sekä yhden rahaston. Sijoitussalkussa on yhteensä 10 000 euron varallisuus. Rahaston osuus sijoituksista on 5 prosenttia ja osakkeiden osuus 75 prosenttia. Sijoittamatonta pääomaa salkussa on vielä 20 prosentin edestä. Loput 20 prosenttia varallisuudesta sijoitetaan ajallisesti hajauttaen.

Kuva 7. Osakkeiden jakauma diagrammi (Nordnet, 2022).

6.2.5 Lopullinen sijoitussuunnitelma

Lopullisessa sijoitussuunnitelmassa sijoitetaan kahdeksan eri yrityksen osakkeisiin, sekä yhteen indeksirahastoon. Indeksirahastoksi valikoidaan Nordnet Indeksirahasto Maaailma ESG, joka noudattaa artikla 8 mukaista vastuullisuus luokitusta. Tähän indeksirahastoon sijoitetaan 5 prosenttia koko salkun sijoitettavasta pääomasta sekä muuten sijoitettava varallisuus jaetaan tasaisesti suoriin osakkeisiin.

Osakkeet valikoidaan toimialoittain ja toimialoilta valitaan parhaita tuotto-odotuksia sisältävät arvo-osakkeet. Osakesalkkuun ensimmäiseksi valikoituu terästeollisuuden sektorilta omistuksia, kuten teollisuuden johtaviin yrityksiin kuuluvan SSAB:n osakkeita. Tämän jälkeen osakesalkkua täydentää KONE Corporation osakkeet, sillä KONE on yksi suurista teollisuuden palveluja tuottavista yrityksistä, jonka pääasiallinen markkinapaikka on tällä hetkellä Kiinassa.

Sijoitussuunnitelmaan valikoitui osakkeiksi myös Nordea Bank Abp, joka on pankkitoimintaa harjoittava konserni. Nordea tarjoaa merkittävää osingon maksua,

sekä vakaata tulevaisuuden näkymää. Maantieteellinen hajautus varmistetaan sijoittamalla AGCO yrityksen osakkeisiin, sillä AGCO toimii globaalisti, mutta pääasiallisesti Amerikassa maanviljelyslaitteita valmistaen. AGCO valikoituu sijoitussalkkuun kasvavan globaalien viljelystarpeen myötä.

Sijoitussalkkuun valikoidaan myös energia-alan yrityksen omistusta ja sijoitus tehdään Fortumin suoriin osakkeisiin. Fortum on vakavarainen energia-alalla toimiva yritys, joka tarjoaa sähkön toimittamisen palveluita sekä teknisiä ratkaisuja energian kulutukseen liittyvissä asioissa. Sijoitussuunnitelmassa sijoitetaan myös IT-alalle, joten sijoitussalkkuun hankitaan QT Group yrityksen osakkeita. QT Group luo kehitystyökaluja globaaleille markkinoille sekä omaa hyvät kasvavat tulevaisuuden näkymät. Viimeiseksi sijoitussalkkua täydennetään vielä Sampon osakkeilla, jolloin sijoituksia tehdään myös finanssialalle. Sampo on hyvä arvo-osake, joka takaa merkittävää osinkotuottoa ja vakautta muuttuvissakin markkinaolosuhteissa.

6.3 Sijoitussuunnitelman rakentamisen arviointi

Sijoitussuunnitelma luotiin matalaa riskiä kantavilla osakevalinnoilla. Eri yhtiöiden määrä haluttiin pitää suppeana, jotta eri sektoreille sijoittaminen pysyy maltillisena. Rakennettu sijoitussuunnitelma huomioi maantieteellisen ja valuuttakohtaisen hajautuksen sekä tulevaisuuden markkinanäkymät. Tällä sijoitussuunnitelmalla pystytään kerryttämään pääomalle tuottoa maltillisilla riskeillä, mutta kohtuullista tuotto-odotusta ylläpitäen. Sijoitussuunnitelma itsessään on yksinkertainen ja selkeä. Sijoittaja voi halutessaan räätälöidä suunnitelmaa lisäämällä esimerkiksi yhden tai kahden toimialan osakkeita. Sijoitussuunnitelman riskitaso tai tuotto-odotukset eivät muutu paljoa, mikäli alkuperäistä sijoitussuunnitelmaa hieman muokataan.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Sijoitussuunnitelmaa noudattamalla pystytään luomaan selkeä visio pääoman kasvattamiselle. Sijoitussuunnitelmassa esiintyvät instrumentit mahdollistavat kohtuulliset tuotto-odotukset matalalla riskillä. Sijoituksien painotus Suomen pörssiin pitää myös mahdolliset sivukulut esimerkiksi valuutan muutoskulut matalina.

Vuosi 2022 on ollut osake- ja rahastosijoittajille pääsääntöisesti tappiollinen, sillä inflaatio sekä Euroopassa vallitseva sota ovat vaikuttaneet merkittävästi tehtyihin sijoituksiin. Nämä seikat huomioiden on sijoittajalle erittäin tärkeää tuntea sijoitusinstrumentit, joihin sijoitetaan. Sijoitussuunnitelmassa on huomioitu pitkä aikaväli sijoituksissa, joten sijoittaja pystyy sijoittamaan varallisuuttaan siten, että hänen ei tarvitse aktiivisesti seurata tai ymmärtää pörssin käyttäytymistä.

Sijoittamalla osinkoa tuottaviin arvo-osakkeisiin saavutetaan pitkällä aikavälillä vakaa ja tasainen tuotto sijoitetulle pääomalle. Kymmenen vuoden sijoitusajalla sijoitettu pääoma on tuottanut +100 prosenttia tuottoa. Sijoitettu 10 000 euroa on suunnitelman mukaan kymmenen vuoden päästä yli 20 000 euron arvoinen. Laskelmassa ei ole huomioitu verotusta.

Sijoittaminen on kasvussa oleva trendi, sekä yhä useampi on siitä kiinnostunut. On tärkeää, että sijoittamisesta kiinnostuneille on mahdollista luoda sijoitussuunnitelma, jota mahdollisuuksien mukaan noudattamalla sijoittajat pystyvät kerryttämään tuottoja sijoituksilleen. Digitaaliset sijoituspalvelut houkuttelevat helppokäyttöisyytensä myötä mahdollisesti myös uusia sijoittajia tekemään sijoituksia erilaisilla palvelualueilla.

8 POHDINTA

Opinnäytetyö luotiin tueksi sijoittajalle, joka voi olla niin sijoitustaipaleen alkuvaiheessa kuin jo kokenutkin sijoittaja. Teoreettisessa osassa tarkoituksena oli

syventää tietämystä sijoittamiseen liittyvistä aiheista, jotka sijoittajan tulee ottaa huomioon sekä erilaisista sijoitusvaihtoehdoista. Opinnäytetyön loppuun luodussa sijoitussuunnitelmassa on huomioitu vastuullisuus sekä sen helposti muokattavuus elämäntilanteesta riippuen.

Teoreettisessa osuudessa hyödynnettiin kattavasti sijoittamiseen liittyviä luotettavia kirjallisuus- sekä verkkolähteitä. Suurinta osaa kirjallisuuslähteistä pystyi hyödyntämään opinnäytetyön edetessä useammassa kohdassa, joten juuri näistä teemoista kirjallisuutta on hyvin saatavilla. Teoreettisessa osassa perusasiat sijoittamisesta tuotiin selkeästi ja tiivistetyksi ilmi, joten lukijan helppo sisäistää työn sijoittamisen kokonaisuus. Opinnäytetyön teoria haluttiin rajata yleisempiin ja oleellisiin asioihin sijoittamisessa sekä tuoda vastuullisuuden merkittävyys ilmi. Vastuullinen sekä eettinen sijoittaminen on tänä päivänä nouseva trendi-ilmiö sijoittajien keskuudessa.

Opinnäytetyössä lähteiden luotettavuuteen pyrittiin vaikuttamaan valitsemalla vain tuoreita tai suhteellisen tuoreita kirjallisuus- ja verkkolähteitä. Pitkälti lähteiksi valikoitui vain alle 10 vuotta vanhat julkaisut, yksittäisiä lähteitä lukuun ottamatta. Tällä varmistettiin lähteiden ajankohtaisuus. Verkkolähteitä tuli valikoida hyvin kriittisesti, jotta niissä ei esiinny mahdollista puolueellisuutta tai eriarvioista informaatiota.

Opinnäytetyötä tehdessä sijoittamisen eri vaiheet ja mahdolliset kulmakivet tulivat hyvin tutuiksi teoria osuutta muodostaessa. Kiinnostus erilaisten sijoitusinstrumenttien hyödyntämiseen kasvoi entisestään. Ennen opinnäytetyön tekoa tiedostin yksittäisiä asioita sieltä täältä sijoittamiseen liittyen, mutta työn edetessä koko sijoittamiseen liittyvä kokonaisuus tuli selkeämmäksi ja osaaminen syventyi entisestään huomattavasti. Opinnäytetyötä kirjoittaessa tietämys ja osaaminen sijoittamisesta kasvoi, joten kynnys erilaisten sijoitusmahdollisuuksien hyödyntämisestä madaltui merkittävästi. Työn edetessä löysin verkosta myös hyviä podcasteja sekä

blogikirjoituksia sijoittamiseen liittyen. Nämä eivät kuitenkaan työn kannalta olleet relevantteja lähteitä hyödynnettäväksi.

Opinnäytetyön tekoa selkeytti konkreettisen aikataulutuksen hyödyntäminen. Olin selkeästi taulukoinut aiheet sekä ajankohdat, milloin teen mitäkin, joustovara huomioiden. Aikataulun avulla ajankäyttö opinnäytetyötä tehdessä oli tehokasta ja työ eteni optimaalisesti. Lähteiden osalta halusin ennemmin hyödyntää kirjallisuutta, ja sitä löytyikin vaivattomasti lähiseutujen kirjastoista.

Opinnäytetyön jatkotutkimukseksi voisi ajatella sijoitussuunnitelman toimivuuden sekä sijoitusinstrumenttien tuottavuuden seurattavuutta. Jatkotutkimustyöhön voisi myös sisällyttää erityyppisten sijoittajien näkemyksiä sekä kokemuksia ja täten vertailla niitä keskenään. Tähän lisänä voisi olla myös esimerkiksi eri maista olevien sijoittajien tarinoita sijoittamisesta.

LÄHTEET

- Airaksinen, T. & Vilkka, H. (2003). *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Helsinki: Tammi.
- Anderson, N. & Tuhkanen, J. (2004). *Järkevän sijoittamisen perusteet*. Helsinki: Edita Publishing.
- Fasoulas, E., Manninen, P. & Niiranen, V. (2019). *Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu*. Helsinki: Alma Talent.
- Finanssivalvonta. (2018). *Pörssi ja muut kauppapaikat*. Haettu 16.7.2022 osoitteesta <https://www.finanssivalvonta.fi/paaomamarkkinat/porssi-ja-muut-kauppapaikat/>
- Coco, G. (2020). *Sijoittamisen kulut – mistä kannattaa maksaa?*. Aktia. Haettu 24.11.2022 osoitteesta <https://www.impakti.fi/opi/sijoittamisen-kulut-mista-kannattaa-maksaa/>
- Hyrskke, A., Lönnrot, M., Savilaako, A. & Sievänen, R. (2020). *Vastuullinen sijoittaja*. Helsinki: Kauppakamari.
- Juuti, P. & Puusa, A. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Kallunki, J-P., Martikainen, M. & Niemelä, J. (2019). *Ammattimainen sijoittaminen*. 8. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Kananen, J. (2014). *Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta*. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kauppila, K., Puttonen, V. & Repo, E. (2020). *Miten sijoitan rahastoihin*. 6. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.
- Korpela, V. (2020). *Sijoittajan verokirja*. 7. uudistettu painos. Helsinki: Verotieto.

Landau, T. & Silvola, H. (2019). *Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin*. Helsinki: Alma Talent.

Niskanen, V. (2020). *Vastuullinen sijoittaminen – ESG:n selitys ja luokitukset*. LYNX. Haettu 23.11.2022 osoitteesta <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/osakkeet/esg-sijoittaminen/>

Nordnet. (n.d.-a). *This is Nordnet*. Haettu 2.8.2022 osoitteesta <https://nordnetab.com/about/nordnet-overview/>

Nordnet. (2022.-b). *Nordnet-tilit*. Haettu 2.8.2022 osoitteesta https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/tilit?gclid=Cj0KCQjw54iXBhCXARIsADWpsG-YsKzEbjY8GP-1a0JdPIB-hUsatIzNPsG7_5duHbyxDOBJY4sSri8aAl_0EALw_wcB

Oksaharju, J. (2013). *Hajauta tai hajoa*. 1. painos. Vantaa: Oksaharju Capital, Nordnet.

Pesonen, M. (2011). *Säästäjästä sijoittajaksi: Jokamiehen sijoitusopas*. Jyväskylä: WSOYpro.

Puttonen, V. & Repo, E. (2011). *Miten sijoitan rahastoihin?* 5. painos. Jyväskylä: WSOYpro.

Pörssihaukka. (2022). *Sijoittamisen perusteet*. Haettu 16.7.2022 osoitteesta <https://porssihaukka.fi/sijoittamisen-perusteet/>

Pörssisäätiö. (n.d.-a). *Pörssisäätiö*. Haettu 16.7.2022 osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/porssisaatio/>

Pörssisäätiö. (2022.-b). *Sijoittajan vero-opas 2022*. Haettu 2.8.2022 osoitteesta <https://www.porssisaatio.fi/blog/2022/03/30/sijoittajan-vero-opas-2022/#tuotot>

Roine, S-L., Savikko, M. & Virta, J. (2015). *Sijoitus rahasto-opas*. Haettu 4.8.2022 osoitteesta https://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf

Saario, S. (2020). *Miten sijoitan pörssiosakkeisiin*. 17. uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent.

Sijoittaja.fi. (n.d.). *Mistä tuotto syntyy*. Haettu 25.11.2022 osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mista-tuotto-syntyy/>

Sijoittaja.fi. (n.d.). *Pörssi*. Haettu 17.7.2022 osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/porssi/>

Vero.fi. (2021). *Luovutusvoitto ja luovutustappio*. Haettu 2.8.2022 osoitteesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/luovutusvoitto/>

Liite 1: Aineistohallintasuunnitelma

Opinnäytetyön aineisto kerätään tutustumalla eri aihe alueiden kirjallisuus- ja verkkolähteisiin. Näiden lähteiden pohjalta koostuu työn teoreettinen osuus. Kirjallisuus- sekä verkkolähteet merkitään lähdeviittausohjeiden mukaisesti sisältäen lähdeviitteet sekä lähdeluettelon.

Opinnäytetyön toiminallinen osuus pohjautuu omiin henkilökohtaisiin tietoihin, joten erillistä tietojen keruu lupaa ei tarvita. Työssä esiintyvät kuvakaappaukset on rajattu siten, että niissä ei tuoda henkilötietoja tarkemmin julki. Opinnäytetyöhön liittyvää aineistoa käsitellään ainoastaan henkilökohtaisella kotikoneella, ja työn eri vaiheet tallentuvat kahteen eri varmuuskopiointipalveluun (iCloud sekä OneDrive). Toiminnallisen osuuden kuvakaappaukset liitetään osaksi työtä, jonka jälkeen ne poistetaan palvelimilta.

Liite 2: Opinnäytetyön vaiheet ja toteutusajankohdat

Opinnäytetyön vaihe	Toteutusaika
Suunnitelma	05/2022
Teoreettisen osuuden tiedonhaku	06/2022
Kirjallisuus- ja verkkolähteiden validointi	06/2022
Teoreettisen osuuden kirjoittaminen	06-11/2022
Väliseminaari: Teoreettisen osuuden esittely	11/2022
Toiminnallisen osuuden laatiminen	11/2022
Loppuseminaari: Opinnäytetyön esittely kokonaisuudessaan	12/2022
Opinnäytetyön viimeistely ja palautus	12/2022

Liite 3: Sijoitussuunnitelma pohja, Nordnet 2022

Sijoittajaprofiili

Oma sijoittajaprofiili:**Olen**

- säästäjä
 sijoittaja
 spekulantti

Nettovarallisuuteni: _____ euroa (varat - velat)

(mitä enemmän sinulla jo on rahoitusomaisuutta ja "vararahastoa", sitä suurempi on lähtökohtaisesti riskinsietokyky)

Elämäntilanne:

Tarvitsenko sijoitettavia varoja mahdollisesti lähivuosina?

Jos tarvitsen, niin _____ vuoden kuluttua.

(jos varoja tarvitaan alle viiden vuoden kuluttua, niin osakepaino ei voi olla korkea lyhyen aikavälin merkittävän kurssivaihtelun vuoksi)

Osakesalkkuni varallisuus edustaa koko netto-omaisuudestani _____ %.

Riskinsietokyky

Riskinsietokyky:

Menevätkö yönet sijoitussalkun nopeista arvonmuutoksista?

(jos kyllä, niin osakepainoa tulee laskea)

Mikä on sallimani enimmäistappio?

Olen valmis menettämään _____ % sijoittamistani varoista.

(mitä suurempi on sijoittajan mielestä hyväksyttävä maksimitappio, sitä korkeampi voi olla salkun osakepaino)

Sijoitushorisontti:

_____ vuotta.

(mitä pidempi on aikahorisonttisi, sitä suurempi on riskinsietokyky)

Sijoittajan ikä: _____ vuotta.

(mitä nuorempi olet, sitä suurempi on riskinsietokyky – osakepainon tulisi olla noin 100 miinus ikäsi)

Tulot ja osaaminen

Kuukausitulot ja -menot:

_____ euroa netto (tulot)

_____ euroa netto (menot)

Kuukausisäästöt: _____ euroa (tulot - menot)

(mitä suuremmat kuukausisäästöt, sitä suurempi on riskinsietokyky)

Sijoitusosaaminen:

Tunnen seuraavat sijoitusinstrumentit: _____

(sijoita vain sellaisiin instrumentteihin, joiden perusteet ja arvomuutosmekanismit ymmärrät – sama pätee yhtiövalintoihin)

Sijoituskokemus: _____ vuotta.

(mitä enemmän sinulla on tietämystä ja kokemusta sijoittamisesta, sitä suurempi on riskinsietokyky)

Riskinottohalu ja resurssit

Sijoitustietämys ja -resurssit:

- selviän markkinoilla itse
- tarvitsen konsultoivaa tukea (esim. Nordnet Rahastoneuvojan tai Nordnet Smart -salkkujen digineuvonnan kautta)
- haluan täyden valtakirjan varainhoitoa

Riskinottohalu:

Luonteeni kestää salkun arvovaihtelua

- hyvin
- kohtuullisesti
- huonosti

(mitä suurempi on intuitiivinen halukkuutesi riskinottoon, sitä suurempi on riskinsietokyky henkisesti)

Sijoitustoiminnan tavoite

Sijoitustoiminnan tavoite:

Tavoitteeni on

- rahan ostovoiman säilyttäminen
 kulutusmahdollisuuksien maltillinen lisääminen
 rikastuminen

Salkun arvo päämäärässä: _____ euroa

Resurssit seurata sijoitusten kehittymistä:

- päivittäin
 viikoittain
 kuukausittain
 vuosittain

Omaisuuslajien painotus

Allokaatio; sijoitusomaisuuteni jakautuu seuraavasti:

osakkeet/rahastot _____% asunnot _____%

kiinteistöt _____% korkosijoitukset _____%

metsä _____% jalometallit _____%

raaka-aineet _____% käteinen _____%

muu, mikä _____%

Tarve osakesijoituksista realisoituvalla kassavirralla:

- osinko-osakkeita / tuotto-osuudellisia rahastoja
 kasvuyhtiöitä / kasvuosuuksellisia rahastoja

Haluanko salkkuyhtiöiltä ja/tai rahasto-omistuksiltani jatkuvia osinkotuottoja, vai "teenkö osingot itse" myymällä omistuksiani?

Sijoitanko ulkomaisiin osakkeisiin saadakseni kvartaali- eli vuosineljännesosinkoja?

Omaisuuslajien painotus

Hajautus osakesijoituksissa:

Onko salkun tulevaisuus kiinni yksittäisistä sijoituskohteista?

Osinkojen käyttötarkoitus:

sijoitetaan uudelleen käytetään kulutukseen

Miten korkosijoitukset suunnataan:

korkorahastot käteinen yrityslainat valtionobligaatiot

Salkun kansainvälinen ulottuvuus:

suorilla osakesijoituksilla rahastoilla muuten, miten?

Rahastosijoitukset:

perinteisiä sijoitusrahastoja ETF-muotoisia eli pörssinoteerattuja rahastoja

Osakerahastotyypit:

Haluanko rahastosta vuotuista tulovirtaa kasvuosuuksia